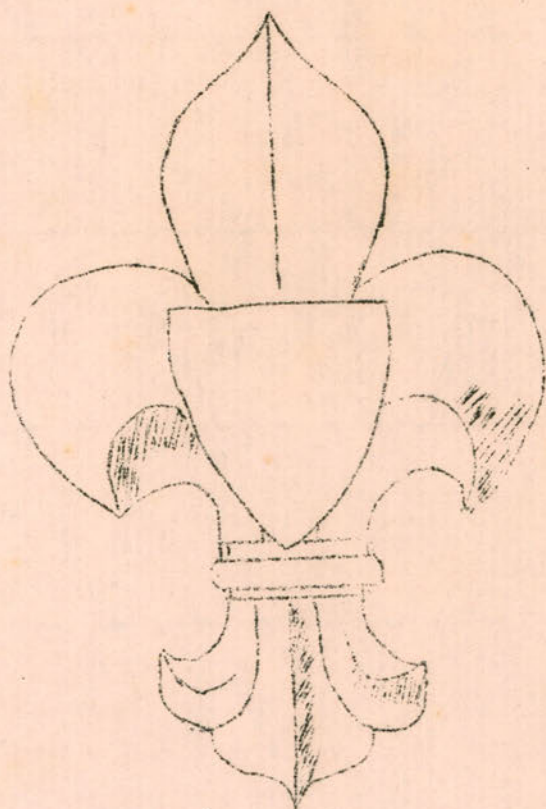

SCOUT

GLASILO I. SLOVANSKEGA STEGA SKAVTOV.

Velikonočna

Bilà je trda zima, bil je mraz,
in bil je led in do vratu snega;
a zdaj je prišel ves drugačen čas,
je sonce zlato sinilo na nas
in nas ogreva tople do srca.

Prirodo vse objel je čobri Bog,
in dahnil vanjo svoj vroč poljub;
zazelenel je gozd, zacvetel log,
otrceci z vencí plešejo okrog,
kot pesem sé razlega njihov hrup.

Kot lepa roža iz temnin grobov,
iz zime zrastle je velika noč;
bršljan in oljka, riaska pot zvonev
in božji grob, glej, ogenj gre domov,
z njim blagoslova čudežna gre moč.

Pred jutrom v cerkvi orglje zadene.
In z aleluje teče slap solza...
Kot srca v rokah svečke nam gore.
Pejo zvonovi... možnarji grme...
Procesija... in prva luč neba...

Se zarja je razlila prek poljan;
že Krist je vstal, bandero mu drhti
in rdeče kot žareč oblak čez svet visi;
v plamenih kakor luč nam sije dan,
že duša naša kakor ogenj nam gori.

VSEM SKAVTOM

VESELO VELIKO NOČ!

+ rover FRČULJ ROMAN .

V letošnjem letu si je smrt izbrala svoje žrtve tudi med slovenskimi skavti v begunstva.

V soboto 2. marca smo pokopali na odlinskem pokopališču brata Frčulj Romana. Roverski vođa Kongijskega leta težko pogreša svojega podvoja in se sprašuje, koga naj bi postavil na Romanovo mesto, da bi vsaj nekoliko zakril račo, ki je nastala v vođu po izgubi Romana. Šihče ga ne bo mogel nadomestiti, saj je bil Roman tako dober skavt. Kdo bo mogel bolj izpolniti skavtski zakonik, ki pravi: 'Skavt je vedno dobro volje kot ga je izpolnjeval brat Roman.

V družbi, kjer je bil zraven Roman, je bilo vedno prijetno, veselo in tedaj si se lahko razvedril, saj je bil on vedno vesel in vsakega je moral spraviti v dobro voljo. Kdo bi ga kdaj mogel videti potrtega, kdo bi kdaj mogel opaziti jezo na njegovem obrazu? Nikoli! Še v svoji bolezni ni nikdar pokazal svojega trpljenja in celo zadnji trenutek življenja so bile njegove ustnice nasmejane. Saj brat Roman je gotovo vedel, da se bo sedaj preselil k skavtom v nebesa, ki so prav tako nasmejani kakor on. Sedaj gotovo z njimi tabori v obližju onega, za katerega smo rojeni vsi.

Brat Roman je bil star komaj 18 let, a zasluži, da si ga vsi postavimo za zgled kakšen naj bo katoliški skavt. Lepo je preživel svoja mlada leta in v cvetu življenja ga je božja Previdnost poklicala k sebi. Gotovo bo tam napravil še mnogo več za nas skavte, za našo domovino in za ves slovenski narod, saj ga pri delu ne bo več cviral svet.

Pojdimo večkrat na njegov grob, zaolinc zanj Očeta naš', naj tudi on proši za nas nebeškega Očeta, da se nekoč zopet snidemo na velikem skupnem taborenju v nebesih.

Rojen je bil 8. avgusta 1929 v Pohrepoljah.

Umrli je 20. marca 1947 ob 1/2 9^h dopoldne v zdravilišču za jetične v št. Juriju ob Dolgem jezeru na Koroškem.

Pokopan je bil dne 22. marca 1947 na špitalskem pokopališču v Edlingu.

1st Slavonic Group Scouts,

It is almost a year since the first members of the present group had their initial meeting followed by the greatest of all events, the Initiation Ceremony at the camp on the banks of the lazy Drava.

I would like to send my heartiest congratulations to these original members for the stout effort they have made in making the Group the undoubted success it is now, and to the Group, Cubs, Scouts and Rovers, as the celebration of the first anniversary.

By the time the next anniversary comes along I hope that you will be settled back in normal life but whatever you are and whatever you may be doing I know, that you, one and all, will carry out to the best of your ability, all that you have learned from Scouting.

Živeli!

G. Beaton, Lt. Col.

1. slovan. steg skavtov.

Minilo je že leto dni, odkar so prvi člani sedanjega stega imeli svoj prvi sestanek, kateremu je sledil eden največjih dogodkov : zaobljuba (vodna ceremonija) v taborišču ob obali leni Drave.

Rad bi poslal svoje najpristržnejše čestitke tem prvim članom za odličen uspeh, ki so ga dosegli s tem, da so steg dovedli do nedvomnega uspeha, ki ga ima sedaj in sicer da so ustanovili čete, volčiče, -izvidnike in roverje in praznovali prvo obletnico.

Ko pride čas drage obletnice, upam, da se boste že povrnili v normalno življenje; toda kjer koli boste in kar koli boste delali, ven, da boste eden kakor vsi, da boste delali po svojih najboljših močeh in sposobnostih, katere ste pridobili pri skavtih !

Živeli!

G. Beaton, Lt. Col.

TAM KJER SUNIMO JAGNJE

I.

Že davno je odzvonilo avemarijo. Po vasi je vse utihnilo in zaspalo po težkem dnevnem delu. Le tu in tam se je začul za- tegli lajez psa. Zdaj pa zdaj se je oglasil tudi skovir, njegov glas je turobno odmeval med vrhovi vitkih, skrivnostno pošuneva- jočih jagnjedov. Nekje na spodnjem koncu vasi pa je Mura srdito butala svoje valove, kot bi hotela planiti iz struge, ki jo je začrtala rocka vsemogočnega. Motni valovi so se zaganjali v veliko mlininsko kolo, ki se je škripaje vrtilo. Na bregu se je stiskala med težko obloženim sadnim drevjem prijazna mlinarjeva hiša kot plaho jagnje, ki se je izgubilo od črede.

Vrata v mlinu so se škripaje odprla. Na pragu se je poja- vila krepka, od let nekoliko upognjena postava. Mlinarjev Matevž - pod tem imenom daleč okrog poznan in spoštovan mož. - Že dolgo go- spođar mlina, je pošteno živel s svojo ženo Mico. Edino veselje mu je bil na stara leta sin Tone, krepak in pošten mladenič, star okrog petindvajset let. Drugih otrok ni imel, zato je tega tem bolj lju- bil, kakor tudi mati Mica.

Mlinar je iztrkal čedro, jo ponovno nabasal, prižgal in za- dovoljno puhnill. Oziral se je po nebi in presojal vreme. V mlinu je zazvonilo, znak, da je izginilo zadnje žito med požrešnimi mlin- skimi kamni. Počasi je stopil stari mlinar v mlin. Ponovno je nasul pšenice ter zadovoljno gledal, kako izginja lepa rumena pšenica v žrelo samogoltnega mlinškega kamna in poslušal enakomerno drdranje, da n. niti opazil žane, ki je prišla pogledat v mlin. "No oča, kaj še nisi zaspan?" ga je plaho vprašala, kot bi se ga bala motiti. Ni se zganil. "Kaj ti je, da si tako zamišljen?" ga je vprašala ponovno. Šele zdaj se je počasi ozrl in kakor bi preslišal vpra- šanje, jo je vprašal: "Kaj še ne spiš?"

"Ne! Ne morem spati, pa sem prišla pogledat, ker sem zaskrbljena, da še melješ."

"Moram! Snoči me je naprosil stari Kolmanko, da bi mu dala. Zdi se mi, da bo v kratkem obhajal gostijo. Saj namigaval je tako. Navsezadnje pa ima prav. Star je zadosti, dovolj se je mučil, naj pa mladi nadaljujejo. Tudi zadovoljna sta lahko oba, on in sin France. Bolj marljive kakor je Križanova Marička, ne bi zlahka do- bil, pa tudi precej dote bo dobila."

"Privoščim mu! Saj je mož na mestu kot tudi France," je de- jala mlinarica.

Nekaj časa sta molčala, da se je slišalo samo ropotanje mlinskih koles.

"Veš kaj, Mica" je pretrgal molk.

"Že večkrat sem si mislil, da bi ne bilo napak, če bi si tudi naš Tone čimprej priskrbel družico. Vidva sva oba potrebna po- čitka. Mislim, da sva že zadosti garala in sva si zaslužila mirno življenje na zemlji."

"Saj, nekaj sem že slišala, da ljudje brusijo jezike, da gleda baje za Ferjanovo Tino. Res, dote ne bo veliko, je pa poš- teno dekle. Da ne bi bilo to kake druge nesreče, pa bi kmalu lahko mirno čepela za počjo."

Mlinarica je končala ter se plaho ozrla na moža. Čez čas pa je zopet povzela: "Veš kaj me vznemirja?"

"Vem, vem, Hribarjevega misliš, ki so ga zadnjič madžarski ogabneži odvedli v jočo. Veš, časi so takšni, da niti vzdihniti

ne smeš glasno, pa si že proti državi in še ne ven kaj. Fant se je baje zadnjič malo preveč obregnul nad nekim madžarskim uslužbencem, ki se je ustil, da nimamo Slovenci nobene kulture ter ga zmešjal z "buta Vendí".

"Če bi meni rekel kaj takšnega, ga tudi jaz ne bi mirne duše poslušal. Mislin, da je naša kultura na višji stopnji, kakor njihova. Rej jih bodi! Ne bodo nas! Vas že ne!" je ogorčeno vzkliknil starec in oči so se mu zažarele v divji jezi.

Zopet je zasvonilo. Prazen mlinski kamen je zadrdral. Mlinar je stopil h kolesu ter ga zavrl z močnim vzvodom, da se je škripanje ustavilo. Še huje so se zagnali valovi v ustavljeno kolo, kakor bi ga hoteli odtrgati od mlina. Upihnil je brlečo svetilko in zaklenil vrata.

"Ali slišiš?" ga je dregnila žena. "Fantje pojo na vasi slovenske pesmi in kot se mi zdi, je zraven tudi naš Tone."

Res se je krepko razlegala fantovska pesem. Tudi stari mlinar je prisluhnul. "Veš, mika me, da bi še sam stopil mednje, tako se mi zdi krasna slovenska pesem. Če dolgo niso fantje peli na vasi. Madžari so prepovedali peti slovenske pesmi, madžarskih pa ne marajo! Toda nekaj mi pravi, da to ne bo ostalo brez zlih posledic, če jih bo slišal kak madžarski petolizec."

"Oh, moj Bog! Ubogi fantje! Niti v svojem materinem jeziku si ne smejo zapeti brez kazni!" je vzdihnila starka.

Oba sta se napotila v hišo. Veselo fantovsko petje je utihnilo, kot odnev pa je s turobnim glasom zaskovikala sova.

"Nesrečo oznanja! Bog se usmili!" je vzdihnila mlinarica. Razginila je postelje ter se jela slačiti. Mlinar se je udobno zleknil na posteljo in kmalu krepko zasrčal.

Mlinarica je še nekaj časa molila. Ravno je hotela upihniti luč, ko se je vrnil Tone.

"Danes si pa dolgo vasoval!" ga je prijazno nagovorila.

"Da, mati! Po dolgem času smo zopet krepko slovensko zapeli. Ali niste slišali?"

Fantje smo bili pri Horvatu v gostilni, pa se je priklatil od neke tisti madžarski tepac, ki je Hribarjevega potlačil, da so ga zaprli. Začel se je ustiti, češ, da so madžarske pesmi lepše kot slovenske. Pa smo mu pokazali, da ni res in da si kljub temu, če so prepovedali, upamo zapeti slovensko pesem!"

"Ljubi Tone! Pazi, da še tebe ne odvedejo!" se je prestrašila skrbna mati.

"Zaradi nedolžne pesmice! Saj menda niso živina!" je odvrnil Tone že izpod odeje.

"Še več kakor živina", je kakor v sanjah zamrmral stari mlinar, se obrnil in zopet krepko zasrčal. Tudi mlinarica je zaspala.

V cerkvenem zvoniku je zapela ura trudno polnoč. Nekje je z zateglim glasom zaskovikala sova, luna pa je zvedavo pokukala izza oblaka ter objela s svojim srebrnim sijem del nesrečne, od tujcev teptane, slovenske zemlje...

II.

Drugo jutro je zabrněl že na vse zgodaj avtomobil proti mlinu. Stari mlinar Matevž je ravno nasul žita na mlinski kamen, ko ga je zbudil osorni glas madžarskega orožnika: "Hol van a fia?"

Mlinar se je prestrašil, da ni mogel niti odgovoriti. Šele, ko je orožnik drugič zahrulil, je zajeceljal: "Ne razumem!"

- - - - -
Zabiti Slovenci
Kje je sin?

"Mit?" se je zopet zadrl Madžar.

Toda ni poslušal odgovora, kajti druga dva sta že pehala proti avtomobilu Toneta, uklenjenega kakor razbojnika, ki se je divje otopal.

Surovi žandarji so ga končno le spravili v avtomobil. "Moj Bog, Tone je nedolžen! Gospodje! Tone je nedolžen! Pustite ga!" je stokala nesrečna mati.

Orežnik je ni poslušal. Surovce je pahnil ubogo starke in skočil v avtomobil.

"Z Bogom, oče!

Z Bogom, mati! Pa pozdravite Tinco!" je še zaklical Tone.

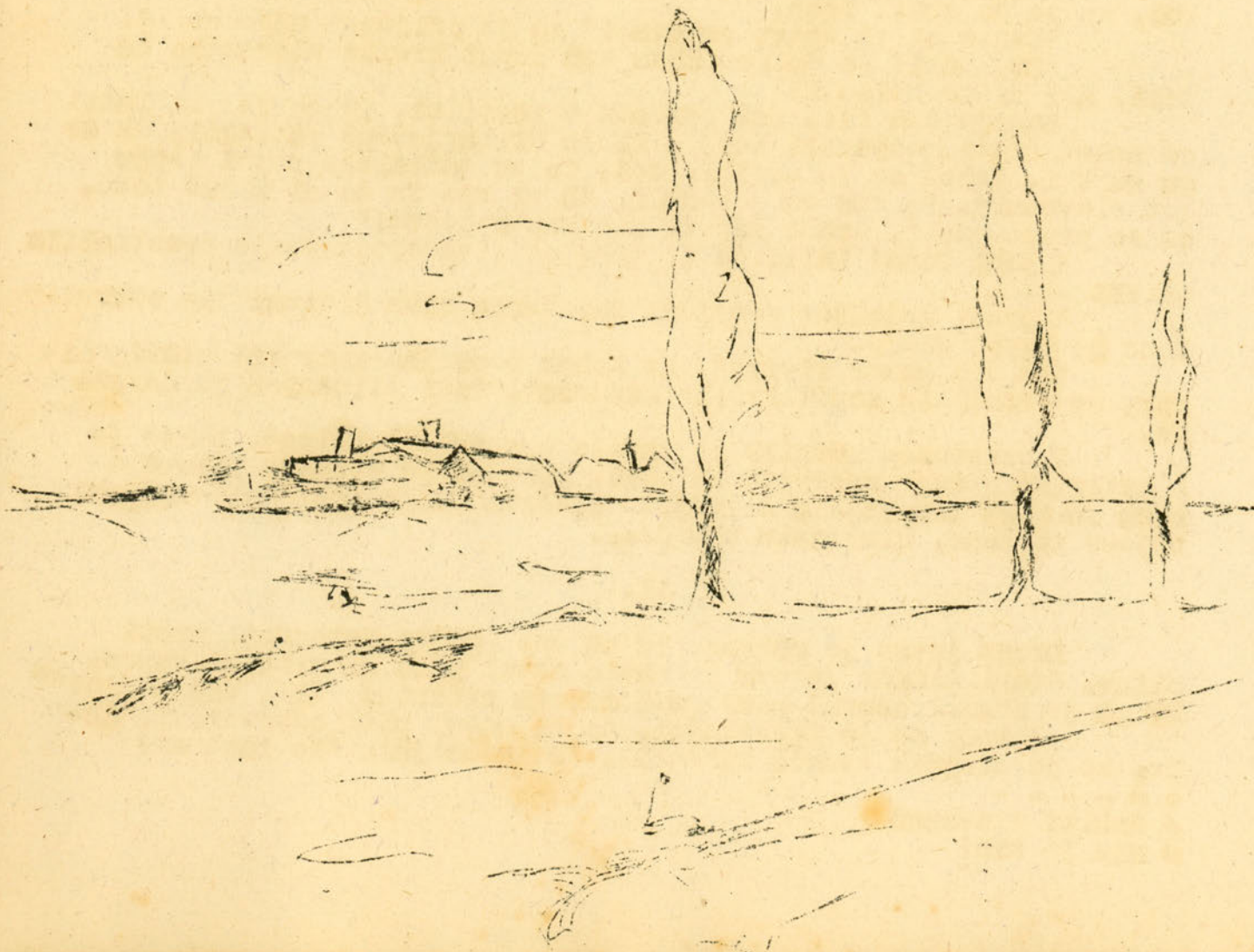
Avtomobil je zabrneel z njim neznano kam. Tudi ostale fante so še tisto jutro pobrali ter jih odpeljali kot klavno živino...

III.

Preteklo je že leto od tega dogodka. Tone je postal po strašnem trpljenju v taborišču žrtev tujega nasilja. Njegove kosti počivajo daleč, daleč v tujini. Na zapuščeni gorili se bohotno šopiri ocat. Nobena roka je še ni okrasila, noben človek še ni počolil na njej za dušo nesrečnega mladeniča...

Da, - niti bornega lesenega križa mu niso privoščili.

Na Slovenskem pa, kjer Mura vali svoje motne valove, tam, kjer šumijo jagnjedi, pa sleherni dan prosijo Boga mlinarjev oče, mati in Ferjanova Tinca za Tonetovo vrnitev...

AKTIVNOST ali DELAVNOST

orda še kdo ne razume, kaj pomeni beseda - aktivnost - in si ta pojm napačno predstavlja. Sicer res velikokrat slišimo ta besedo, a morda jo ne razumemo in si mislimo, da je to pač neka -fraz-.. Toda to ni tako, kajti ta beseda obsega nekaj velikega, za kar bi si ob prvem trenutku ne mislili.

Kaj je torej aktivnost? To je človeška lastnost, ki človeka usposobi, da je vedno pripravljen za delo. Tak človek, ki mu pravimo, da je aktiven, ni le pripravljen izvršiti neko delo, ker pač to mora opraviti, ampak bo delal z veseljem, brez godrnjanja. Le pogledjmo nekoliko okrog sebe in tudi v nas same! Ali vsi ljudje delajo radi? Nikakor ne. Nekateri hočejo vedno delati, drugi delajo le toliko, kolikor je nujno potrebno za življenje, tretji delajo toliko, kolikor morajo, četrti pa sploh nočejo delati in živijo na škodo drugih.

Ali je aktivnost potrebna tudi v organizaciji in sicer v skavtski organizaciji? Da, gotovo je potrena. Če hočemo, da bomo jeseni kopali na svoji njivi krompir, moramo prej veliko delati. Krompir moramo vsaditi, ga okopavati, obsuti. Torej brez dela ne bi imeli v jeseni novega krompirja. - Če hočemo, da bomo skavti dosegli cilj, ki smo si ga postavili, moramo tudi delati, veliko delati in sicer vsi, prav vsi. Morda kdo misli, da nima kaj delati, češ, to mora napraviti voj, podvoj, to ni moja naloga! Res je, da ima voj več dela in več odgovornosti kot navaden član. Toda tisti skavt, ki misli, da zanj ni nič dela, da ne more nič napraviti, ni dober skavt. Dela je dovolj za vse, samo poiskati si ga je treba, treba je pokazati nekaj zanimanja za organizacijo. Kakršne člane ima organizacija, take uspehe bo tudi dosegla. Torej, čim bolj delavne člane ima organizacija, tem popolnejši cilj dosežejo.

Ali nismo mi včasih premalo delavni? Poiščimo si vzrok za našo nedelavnost. Morda nismo stopili v skavtizem s pravim namenom? Morda so nas zvale lepe obleke, veselje do taborenja? Ali kdaj o tem premišljujemo? Kajti, če ne bomo delali, bo organizacija propadla. Ali ne bi bilo malo lahko sram, če bi do tega prišlo. Taki mladi fantje, veseli, zdravi, povrh pa še zavedni slovenski sinovi ne bomo imeli veselja do dela? Ali bomo napravili potem svojo dolžnost v tujini?

Bo pa kdo rekel: "Kdo pa določa mero delavnosti?" Gotovo je, da organizacije z večjimi cilji zahtevajo veliko več dela (aktivnosti) kot one z manjšimi cilji. Tako vidimo, da določa mero aktivnosti cilj, ki ga ima organizacija. Določa pa tudi vodstvo in pa ovire v organizaciji. Saj vemo, da težko peljemo voziček v klanec, če ga kdo vleče nazaj. Veliko več naporov bomo morali prestati predno bo voziček na vrhu. Ali je že kdo to poskusil? - Tako je tudi v organizaciji potrebno veliko več delati, če nas kdo pri delu ovira. - Mi smo katoliški skavti. Če bi imeli pri skavtih take fante, ki bi nasprotovali katoliškemu mišljenju, bi bilo delo gotovo veliko bolj obteženo.

Mislím, da si bo sedaj že lahko kdo predstavljal, kaj pomeni beseda "aktivnost"

Skavtska organizacija zahteva vedno v vsej meri aktivnosti. Treba je vedno povsod delati. Tudi skavti si vzemimo zavzglede besede:

"Junaško dejanje krepuje moža,
lenoba mu zdrave moči pokonča."

JBSČ

Kaj predstavljajo te živali?

2.slov.roverski klub v Spittalú si je izbrala za svoje skavtske nazive:

2.roverski klub	- Slonov
1.vod	- Pijev
2.vod	- Divjega petolina
3.vod	- Kijunec
4.vod	- Veveričin

PRVO SREČANJE S SKAVTI.

Na vrat na nos je pridirkal lepega avgustovega čne prijatelja Stane k meni in že od daleč kričal: "Pojdi brž, greva gledat. V veliki grapi v začetku gmajne so . . . Platnene hiše imajo." Ploha in njegovih kratkih stavkov kar ni hotelo pojenja, da bi ga vsaj lahko vprašal, kdo venčar so in kaj hočejo. Hvala Bogu, k sreči mu je le pošla sapa, da sem mogel s težavo seveda - izvedeti, da se to skavti, ki so tam taborili. Seveda takrat še nisem vedel niti za ime, niti za nedolžnik taboriti.

Ni me bilo treba dosti prositi, kajti komaj sem malo poizvedel, že s m držal z mesta, "vsem kifelcem na kljub". Stane je klaverno šepal za menoj in venomer ponavljal, da se nikakor ne mudi - seveda zaradi utrujenosti, od svojega prejšnjega zasledovanja. Ustavil me je šele moški v lepem sivkastem rujavom kroju, kateremu sem bili nevede kdaj, pritekel v obnočje njegovih rok. Precej trdo me je stisnil in držal, dokler ni prišel še drugi, ravno tako v kroju; ta pa me je nagovoril slovensko v pristni ljubljanskščini. Povedal sem mu svojo namero. Sproti jo je plevajal v čuden jezik - v nosu mu je žvižgalo, kakor novo izrezljana piščal - danes vem, da je bila francoščina. Ko sem končal, me je prvi z nasmehom na ustih povabil, naj pridem naslednji dan na ogled tabora.

Tisto noč nisem skoro nič spal. Vdno se mi je vsiljevala misel na skavte in njih življenje in v srcu sem sklenil, da postanem tudi jaz takoj, ko bo mogoče.

Naslednji dan so me sprejeli vsi skavti. Razkazali so mi tabor. Poskušali so govoriti nekaj slovenskih besed, pa jim še ni bilo nič kaj prida prihajale iz ust. Da ne bi polomili jezikov, smo to vajo prihranili še za naslednje dneve.

Dan za dnem sem skoraj tri tedne hodil k njim. Postali smo si dobri prijatelji. Ko smo se zadrži dan poslavljali, sem dobil v dar lepo knjigo "Skavta" v slovenščini.

ČUVO

SLOVO

 o mehki zimski odeji sta stopala dva fanta. Glave sta stiskala globoko med ovratnika suknjičev, ki sta bila odvihana navzgor. Nos jim je bil pordel, obraz posinел, ustnice pa počrnele od mraza, ki so se jima v velikih kosih vrtinčile v obraz.

Obraz sta bila videti zaskrbljena. Oči so jima bežno švigale zdaj sem zdaj tje. Včasih se je njun pogled združil, a kakor da bi se tega sramovala, sta takoj zopet sklonila glave.

Kaj jima je bilo?

Octovo nista zastaj bledila po njivah in travnikih, v mrazu in snegu. Nekaj jima je moralo zagreniti že tako zagrenjeno življenje.

Da, bilo je nekaj žalostnega. Prijatelja, ki sta se poznala na poti v begunstvo, prenašala skupaj vse neugodnosti in nevšečnosti taboriščnega življenja, pa tudi trpljenja v njem, ta dva prijatelja bi se morala ločiti.

Dolgo sta že molčala. Ivan mu je povedal žalostno vest, Janko pa je brezizrazno stremel pred se.

"Kaj, meniš, naj storim?" je končno pretrgal molk Ivan.

Janko je dolgo omahoval nato pa je žalostno, s pretrganim glasom izdaval iz sebe: "Pojdi, ker moraš! Starše si dolžan ubogati. Pojdi, a ne pozabi nas, ki bomo še ostali tu!"

Ostani skavt, ne v besedah, ampak v dejanju! Bodi zvest dani obljubi! Živi po njenih smernicah; zmagal in kljuboval boš vsem neprilikam! Ostal boš zvest Bogu in domovini."

Prišla sta do uroda v taborišče.

"Zadnjikrat", se je izvilo iz Ivana.

Ko je knalu za tem žalosten, zavil v barako, mu je Janko polglasno klical - morda zadnjič: "Zbogom, Ivan!"

-Ar-Pi-

KAKO SEM POSTAL SKAVT

Bilo je nekega dne v maju, težke megle so se vlačile nad taboriščem. Na Slivnici pa se je že kadil dež. Zamišljeno in leno sem postopal med barakami. Bilo mi je dolgčas in nekam pusto se mi je zdelo vse skupaj, pa sam nisem vedel zakaj: vesel prijateljev glas me je zdramil iz teh neprijetnih misli: "Kaj se ti držiš kot mila Jera? Poglej mene, jaz sem pa vedno dobre volje." "Dober si, pri meni je drugače," sem mu sitno odgovoril. "Da, pri tebi, jaz sem pa skavt in kot tak moram biti vedno dobre volje. Zakaj še ti ne prideš med nas?" Ponilovalno sem ga pogledal rekoč: "Marajo za tako sliko kot sem jaz!" Potrepljal me je po rami in rekel nekoliko skriynostno: "Popoldne bom dežurni, če hočeš, pridi k meni, pa te bom vpisal. Izstopiš še vedno lahko, pa stavim, da ne boš." Popoldne sem se res vpisal. Naslednji dan sem bil pri prvem sestanku, kjer je br. četovodja navdušeno razlagal cilje skavtske organizacije. V hipu so se mi razblinili vsi predsodki proti skavtom, trdno sem sklenil, da hočem postati pravi skavt. Takoj po sestanku sem hvaležno dejal prijatelju: "Tone, hvala ti, da si me pripeljal v to lepo organizacijo. Ne bom izstopil, hočem postati skavt, vreden lepih ciljev skavtizma in zvest obljubi in zakoniku."

Biljedva NA TABORENJE ...

i - i - i - i ... Zavore škripljejo.

"Še eno postajo", gre od ust do ust.

Vlak sopiha.

Izvidniki v našem oddelku so kaj dobre volje. Pojo in se smejejo. Kako bi ne bili veseli? Saj gremo na taborenje.

Prehiti nas električni vlak.

Jože ves vesel kaže vas, kamor hodi poleti "žicat". Je "Špi-talčan" in dobro pozna te kraje. Trdi, da bo na vsak čas na cilju.

Spet cvilijo zavore. "Spitta-a-al", se dere na ves glas sprevodnik. Ljudje z radovednostjo opazujejo skavte, ki se živahno prerivajo pri izhodu.

Strumno odnevajo naši koraki po ulicah starega mesta. Mar-sikda se ozira za nami. Ko bi ne bili v mestu, bi zapeli. Tako pa... Vsak samo računa, kdaj bo na vrsti, da bo nosil vrečo s hrano.

V farni cerkvi bije deset: "Bim - bim - bim..."

Menaža, i jo je skuhal naš kuhar, še ni dobro prebavljena. Po encurnem počitku moramo spet na pot.

Voda na levi se vedno bolj širi.

Jezero. "V Seebodnu smo", razlaga Jože. "Najbrž gremo na barko!"

Toda "parnik" gre šele ob dveh, zdaj je pa era. Sedimo pod košatimi kostanji na vrtu, ki je menda bil kdaj prav prijazen. Nekateri so šli gledat kopališče in cedit slino po hladni vodi. Sonce grozno pripeka. Vsi težko pričakujemo prihoda parnika.

Br. četovodja kaže kraj, kjer bo naš tabor. Daleč je do tja. Zdi se mi, da bi ves dan hodil do tja.

"Parnik!" veselo vzklikajo izvidniki.

Res zagledamo majhno motorno barko, ki se premika od Mill-statta sem.

U - u - u... Sirena na parniku tuli in nekaj minut pozneje "parnik" že drsi po vodni gladini.

Komaj čakam, da bo konec vožnje. Po želodcu me čudno ščegeta. "Morska bolezen", mi pride na misel.

Millstat na vzhodu je vedno bliže. Skoraj bo konec vožnje. Čuti se, kako "parnik" zavira. Tako, že stojimo. Počasi se izkrcamo in že stopamo po Millstattu: Ena - dve... Ena - dve... Ena - dve...

Ob cesti leži velik kup vsakovrstne robe, katere so nam pripeljali avtomobili. Kup se počasi manjša, kajti skavti niso kar tako in robo pridno nosijo na prostor, ki je določen za tabor. Ostali so le še najtežji kosi.

Ivan vali težak sod. Lojze se pripodi po hribu navzdol in vidi prijatelja, kako vzdihuje. Pomaga mu.

"Veš kaj peljeva"

"?"

"Limonado."

"Potem pa le previdno, da je ne zlijeva. Škoda bi bilo." Lojze napne vse sile.

Kup ob cesti se manjša...

Na samotnem travniku pod pečinami je oživelo. Nekje v bližini žubori potoček.

Tik... Tok... Tok... Pink...

France z vso silo udarja po klinu.

Taborišče bo kar prijazno.

Dan se nagiblje. Sonce pošilja svoj zadnji pozdrav izza

koničastih gorah. Jezero nemirno valovi. Izvidnikom se na obrazih vidi, da so utrujeni.

Iz kuhinje se že kadi. Vsi se veselimo večerje. Smaj smo pošteno lačni.

Trda noč je že, ko po taboru še vedno ni miru. Zabijanje, tekanje, vpitje.

V našem šotoru smo si za silo že uredili. Za eno noč bo že. Prav mehko sicer ne bo, kajti praproti imamo prav malo. Bomo že šč jutri nadomestili, česar danes nismo storili. Skavtsko to seveda ni. Skavt se ravna po reku: "Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri!"

In med ta hrup, ki je bil po taborišču, se oglasi trobenta: "Trara, trara-a-a! Zbor z menažkami!" Zmagoslaven krik zaženemo in se postavimo v vrsto.

Nekaj minut pozneje je vladala vse naskrog grobna tišina. Čuje se samo škrtanje žlic ob menažke. Popustiti moramo pasove. Ko dobimo še limonado, mislim, da bom počil. Pa nisem in tudi drugi niso.

Po večerji je Tomaž zažgal taborni ogenj. Zabava je bila bolj kratka. Smo bili vsi utrujeni. Vsem se je prileglo, ko je brat četovodja ukazal, naj gremo spat.

Tra-ra, tra-ra, tra-raaaa...

Stráža trobi nočni mir.

Ta - ta... Ta - ta... Ta - ta - taaa...

Zbor je. Fantje počasi sopljajo skupaj. Precej časa traja, da smo vsi skupaj. Seveda, delo!!! Vsak pa gre od dela stran, da drug more zraven.

Sonce grozno pripeka. Boli smo in brez sraja... Jezero nas vabi, mi pa se pečemo na soncu.

Naš vod dela ograjo. Do popoldne bo gotova. Marjan vihti se-kiro, da je veselje. Fate in France spet privlečeta srobot. France kaže praske in pripoveduje, kako se je potolkel, ko je srobot vlekel s smrek.

Tomažev vod dela vhod. Jožkov pometa taborišče. Ruski vod nosi menda drva.

Kuhar gospodovalno maha s kuhalnico. Nekaj pripoveduje fantom, ki lupijo krompir. "Za zvečer ga lupijo", pripoveduje Fate, ki je stikal okrog kuhinje. "Popoldne se gremo namreč kopat."

Ko samo slišimo besedo o vodi, se znova zaženemo v delo.

"Pojdimo gledat, če se dobi limonada!"

Kot bi jih ustrelil, so fantje z menažkami že pred kuhinjo. Kuhar se dobrodušno nasmeje in nam postreže z izvrstno pijačo.

"Kdaj bo kcsilo?" je Jože radoveden.

"Vsak čas!"

"Dajmo, da bo ograja do popoldne gotova!"

Fantje so navdušeni.

Marjan spet zabija kole, Jože veže srobot.

Tra-ra... Tra-ra... Tra-raaaa...

Zaženemo se po menažke. V hipu je vrsta postrojena. Nekam svečan je Tomažev glas, ko moli "Zdravomarijo".

V Millstattu zvoní poldne.

Prvi obrok je že "na varnem", čakamo že na dodatek. Resno delo požre kalorij. Zato jih pa tudi kuhar desti nameče v kotel. Res, vsa čast našemu kuharju!

Ko ponijemo posodo, je spet zbor. Kopat se gremo. V Millstatt. Sezujemo si čevlje, da bomo lažje hodili.

Ko smo na cesti, gas Niko že poskuša zabavati s svojimi šalami. Vsi se mu smejejo. Četovodja nas miri in pravi, naj rajši kakšno zapojemo. Pa smo jo, tisto o dedcu, ki je vrgel babo pod

most. Jos Willstatt zija za nami. Lado pa vsaki kitici ponosno poveljuje: "Ena - dve...Ena - dve...Ena - dve..."

"Visoka je ta skakalnica, kaj?"

"Mhm!"

Po stopnicah pridirja Niko s polnim krušnjakom vode.

"Kaj ti bo?" sem radoveden.

"Ja se ni hlače ne bodo vžgale, ko se bom spustil."

"Miališ resno?"

"Zakaj ne?"

"Po tobogan"

Kot blisk se raznese novica. Stojimo na stopnicah in čakamo, kdaj se bo na ovinku prikazala Nikotova glava.

Voda po žlebu že teče.

"Že gre, že gre!"

Pa ni Niko. Mali Svetek jo. Z veliko brzino šine mimo nas. Na koncu žleba zgubi ravnost žje. Z glavo močno butne v žleb. Pa ni hudega. V naslednjem trenutku že leti po zraku. Kakih pet metrov od konca žleba pade v vodo.

"Živio!" navdušeno ploskajo.

S-s-s-z-z-z... Zdaj gre tudi Niko. Ta napravi veliko lepši skok. Niti udaril se ni. Tudi njemu vpijemo živio. Zdaj tudi drugi dobe korajžo. V lepih lokih padajo v vodo.

Sonce se je pravkar pokazalo na obzorju. Med glasnim smehom se umivamo pri potoku kraj tabora.

Oskar nas bo peljal na izlet, zato je treba pohiteti.

Hitro si uredimo šotore in pometemo taborišče, nato se postavimo v vrsto... "Doma" bodo ostali le kuhar in pomočniki.

Vrsta se kot kača pomika proti pečinam na severu.

Ko smo pri skalah, Oskar vpraša, kdo gre z njim. Priglasim se. Tudi Niko in Svetek gresta. Ne bo nam dolgočas!

Med gostim grmovjem se komaj prerijemo do vznožja hriba. Ko smo pri pečinah, se navežemo na vrv. Oskar gre prvi, za njim Niko, potem jaz in končno Svetek.

Kolena se mi grozno tresejo, ko plezam po strmi steni. Saj sem na vrvi, a vendar...

Vsa četa nas opazuje, kako plezamo. Oskar nalašč izbira najnevarnejša mesta.

"Hura!" Na vrhu smo. Fantje spodaj ploskajo. Krasen je pogled na tabor. Šotori v obliki križa, na sredi ogenj in jambor s slovensko trobojnico, ki vihra v lahнем vetriču. Na desni strani je gozdič, iz katerega se kadi. Kuhinja je tam. Kako lepo se zraven tega poda širokoprostorno jezero!

Sonce je že visoko na nebu, zato slečemo srajce, preden se znova navežemo na vrv.

Svetek se že spušča. Je že spodaj. Zdaj sem na vrsti jaz. Potne kaplje mi stopajo na čelo, ko nimam več trdnih tal pod nogami. Visim na vrvi. Noge mi iščejo opore. Komaj najdem majhno palico, da stopim nanjo. R - r - s - k! Odlomi se.

"Svetek, pazi!"

Dobro, da sem na vrvi. V pasu me nalo stisne, pa nič zato. Niko zvedavo gleda z vrha, kaj se je zgodilo. Morda mi je celo nevoščljiv. Kdo ve?

Končno sem na tleh. Odvežem si vrvi. Ko se spusti še Niko, gledamo, kaj bo zdaj Oskar. Le - ta pa naveže vrvi okrog drevesa in se začne spuščati navzdol. Ko prispe dol, potegne vrvi in se na veliko začudenje nas vseh odveže. Potem tudi nam pokaže ta res koristni vozeli.

"Ne smemo izgubljati časa!" predlaga Niko, "kajti popoldne nas pride obiskat g. direktor Young. Sonce stoji že skoraj navpično nad nami. Podvizamo se torej v tabor. Ostali so odšli že takrat, ko smo se mi začeli spuščati."

Kosilo mi tekne, da je kaj. Tri porcije pospravim na mah.

Komaj se po kosilu spravim ležat, že spet trobi zbor: Tra-ra... Tra-ra... Tra - ra... Tra - ra...

Majhen jeep se muči v breg. G. direktor Ryder Young prihaja. Po taborišču je - hvala Bogu - počiščeno. Pred jamborom stoji vrsta izvidnikov. Na povelje se kot ena vse glave obrnejo na desno.

G. direktor se veselo smehlja in nam mahlja z roko. Z njim sta tudi g. primarij dr. Ieršol in br. stegovodja. Po kratkem nagovoru so si odšli postje ogledat kuhinjo in reverski tabor, mi pa smo imeli voljo.

Jeep se že spušča po hribu navzdol. Je že na cesti. Žalostno gledamo za njim, ko izginja za ovinkom...

Taborni ogenj veselo prasketa. Iskre lete visoko v zrak.

Noč je temna. Črni oblaki se zbirajo za Goldeckom. Ponoči bo nevihta.

Vendar smo vsi dobre volje. Kako bi ne bili? Oskar nas izvrstno zabava s svojimi prizori.

"Hi - hot!" Tomaž vleče mulo, ki se z vso silo upira.

"Hiii!" Tomaž vleče za vrv.

R - r - r - s...

"Hi - hot!" Tomaž je že jezen. "Ta prekvata žival neubogljiva!"

R - r - sk! Hr - r - r...

Med smehom in vpitjem pade glava na tla. Invalid brez glave žalostno kima z vratom. Tomaž poklapano strmi v praprot, ki štrli iz odlomljene glave. Morda je tako še več smeha, kot bi ga bilo, če bi se prizor dovršil do konca.

Ura gre na polnoč.

"Spat bo treba!"

Škoda. Vsi bi se še radi zabavali. Vendar: zapoved je zapoved.

Spravimo se spat. France smrči, Marjan se sam s seboj pogovarja. Ne morem zaspati.

Prasketanje ognja postaja že dolgočasno.

Zunaj prihaja težak korak: ena, dve... ena - dve... ena - dve... enakomerno, gromko, kakor bi stopal nekdo v železnih škornjih sam proti šotoru. Pred našim šotorom se okrene. Zadnji je. Odhaja istotako počasi, resno; iz vsakega trdega koraka zveni resnost in osornost; vedno enakomerno: ena - dve... ena - dve... ena - dve... vedno tiše in tiše.

Enakomerni koraki straže me omamijo in padem v globok, trd spanec...

Sunkoma se zbudim. Nekdo me vleče za nogo.

"Smena."

"Oh!" Zbudim še Marjana. Natakneva si čevlje in greva ven.

Vse je tiho, le ogenj prasketa.

Zdi se mi, da nekaj šumi. Z Marjanom se prepričava, da je le dež. Hitro tečeva v "magacin" po "plahto". Zavijeva se vanjo in gledava, kako se kazalci na uri počasi pomikajo. Končno le poteče ena ura in zadovoljna, da je kopanja konec, odideva v šotor. Na vrsti sta oba Franceta iz našega šotora.

Z Marjanom si urediva ležišče in se zavijeva vsak v svojo koco. Dež nama šumi uspavanko...

Pink... Pink... Pink... Ping... Tik...

Marjan me počaka.

"Kaj je?"

"Prižgi luč!" ukazuje.

Poiščen vžigalice in mu ugodim. Zdaj šele vidim, da je ves moker po glavi. Vzame menažko in s skupnimi nočmi jo obesiva pod luknjico v plahti.

Voda pada v menažko.

Cink... Cink... Conk... To je godba! Komaj zadremujem.

"Alo tresk!!" - "Au! Prekvata reč!" - Kaj pa je to?" -

"Jaz sem ves moker!" - "Hvala, enako."

Tako kot to noč se pa še nikoli nisem skopal. Franceta sta prišla s straže in sta - nerodi - podrla šotor. Potem smo pa imeli! Dež od zgoraj, mokrota spodaj, mokrota s strani!

Lahko rečem, da to noč skoraj nič nisem spal... To je res pustolovščina!

- - -

Ob cesti leži velik kup vsakevrstne robe. Kup se počasi veča, kajti skavti niso kar tako in robo pridno nosijo s prostora, kjer je bil še pred nedavnim skavtski tabor II. slovanske čete...

Čakamo na dva avtomobila, da nas peljeta nazaj v Peggez. Pa ju ni in ni.

"Juhej!" Eden je že tu. Brž damo nanj prtljago, zraven gredo še roverji. Izvidniki bomo počakali na drugega.

Čakamo pol ure, čakamo eno uro, avtomobila še ni. Šele, ko pretečeta dve uri, se z vzhoda pripodi velik odprt kamijon. Zhašemo se nanj. Še en pogled na kraj, kjer smo preživeli teliko prijetnih uric...

Bližamo se Seebodenu. Črni oblaki so vedno nižje. Vlije se ploha. Ker zgleda, da ne bo trajala dolgo, gremo v prvo hišo v drit.

Res se dež kmalu izlije. Hvala Bogu.

Spet se vozimo. Spittal.

O, ko bi avto hitreje vozil?

Niko pripoveduje šale, da se mu vsi smejemo.

Šele pri Oberdrauburgu smo. "Bajmo, zapojmo eno!"

Br. četovodji potemni lice. Težko mu gredo besede na jezik, ko pove, da se peti ne spodobi, ker se je g. direktor Ryder Young ubil.

Marsikomu pade solza iz oči. Kako bi mu ne? Saj je mrtev, lahko rečem, naš največji dobrotnik.

Avto vozi kar naprej. Že smo pri Peggezu. Prvo, kar zagledamo, je zastava na pol droga. Žalostno plapolala, kakor da bi vedela, zakaj je stražnik ni potegnil do vrha.

Stražnik nam odpira vrata. O, kako radi bi zapeli! Tako pa nemo zremo predse, v ljudi, ki potrto hodijo okoli.

Nikotu blesti velika solza v očeh...

Saj mu lahko.

Ryder Young je mrtev.

Na meji, ki je ločila sosedove travnike od drugih, je raslo goste grmovje. Vmes pa so štrlele k nebu mogočne lipa, na katerih smo jeseni nabirali lipovec za čaj. Na mejo skoraj v pravem kotu zavije vzdolž travnika in v tem kotu smo se nekega toplega nedeljskega popoldneva sešli dečki treh sosedov, čeprav se nismo prej nič domenili. Postavili smo si peč iz prsti in kolenja, čeznjo pa smo položili kos pločevine. Na njej smo pekli krompir in jabolka ter ugibali, s čim naj se zabavamo vse popoldne. Pa se domislimo. Dva smo pustili pri ognju, drugi smo pa odšli v bližnji potok ribe lovit. Zavihali smo rokave in lovili kar z rokami. Seveda v takih potokih ni velikih rib in mi zato velikih nismo mogli ujeti. Nekaj majhnih klinov in mren smo pa le zasčili in jih nataknili na za to pripravljeno vrbovo vejico.

Veseli smo se vračali čez kako dobro uro k peči., kjer so nas že čakala lepo dišeca jabolka in krompir. Toda mi smo hoteli še pečenih rib in zato smo se zopet posvetavali, kako naj jih pripravimo. Pa smo se tudi zmenili. Enega smo poslali donov po posodo. Ni važno kakšna naj bo, samo da ne pušča in da bo čista. Drugega smo poslali donov po sol. Tretjega pa po malo maščobe. Nismo mu predpisali količine in tudi kakšne vrste naj bo, samo da bo odgovarjala zahtevam. Drugi smo posedli okrog ognja in ostrgali ter pripravili ribe, ki so bile sedaj še manjše, vmes smo se pa šalili. Ni trajalo dolgo, pa so se vsi vrnili z naročenimi predmeti. Med tem so drugi prinesli malo suhljaja in kmalu je od ognja lepo zadisalo po pečenih ribicah. Pojedli smo jih s slastjo in se domenili, da storimo prihodnjo nedeljo isto. Kajti taka malica, ki smo si jo čisto sami pripravili, nam je zelo ugajala. Veseli smo se na večer razšli in tako ne-vede uganjali skavtizem. - Samo pri nabavi ribic, ni bilo skavtsko.

vaindvajset nas je bilo. Vsi smo se veselili napovedanega izleta. Konečno smo dočakali krasen dan. Na dogovorjenem mestu smo se zbrali ob določeni uri, vsi veseli in razposajeni. Razdelili smo se v dve skupini. Ena naj bi odšla naorj peš, druga pa četrto ure po sneje z avtobusom. Naš vod je bil oddeljen v prvo skupino.

Disciplinirano smo odšli iz taborišča. Krenili smo po cesti proti špitalu. V mestu smo po skavtskem načinu pustili pismo za drugo skupino, nato pa krenili proti Millstattskemu jezeru. V Seeb dnu nas je dohitela druga skupina. Hoteli smo se jim prikriti, a bilo je prepozno. Odločila je pač minuta. Morali smo počakati, da so oni odšli naprej. Puščali so sledove in po teh skavtskih znakih smo jim sledili dobre pol ure. Na konci znak smo se razkropili.

Začela se je terenska igra. Naša skupina naj bi ugrabila prvi skupini zastavo. Vsakemu od nas je kaj močno bilo srce, saj je hotel vsak z vso svojo spretnostjo, priti do zastave. Toda nasprotniki so bili čuječi in borbeni, zato se nam naloga ni posrečila.

Nato nas je br. četovodja sklical v zbor. Ker še ni bilo pozno, smo nadaljevali pot v Treffling. Tam smo smeli obiskati svoje znance. Casa smo imeli le četrto ure. Pravočasno smo bili vsi

na mestu. Na srečo se je prav tedaj vračal nek avto v naše taborišče. Posk-kali smo vanj in se odpeljali domov. To je bil živ-žav za šoferjevimi hrbtom.

Bil je lep dan, moj prvi skavtski izlet v Špitalu.

Lajze Novak

PRIŠLA BO POMLAD

e celo uro sem bulil v knjigo. Malomarno so se šopirile krivenčaste ōrke - saj meni se je tako zdelo - in se vlekle v dolge, dolgočasne vrste, stavke in odstavke. Postalo mi je dolgčas. Leno sem začel brskati po knjigi. Pred menoj se je odprla stran in v oko mi je padel naslov znane pesmice: "Prišla bo pomlad..." Zazdalo se mi je, kakor bi slišal v daljavi, nekje daleč, daleč za gorami - da se je pdzval prijazen zvonki glas: "Učakaj bi je rad..."

Neko sladko čustvo me je objelo. Kot prijeten duh po dišečih vijolicah in duh prebujajoče se zemlje je vel iz tega naslova, iz te pesmice. Popolnoma sem se zaveroval sam vase, da nisem niti opazil prijatelja, ki je težko vzdihoval, kot bi ga devali iz ko-že in se mučil z nesrečno - dijakom tako nepriljubljeno matematiko. Šele glasni: "Pozor! Pozor! Vsi taboriščniki...!" me je vzdramil.

Odložil sem knjigo, stopil nekajkrat po sobi gor in dol. Toda vzdržati nisem mogel dolgo. Neznosno tesno mi je postalo med stenami sive barake in neka neznana sila me je gnala nekam ven, ven v prosto naravo. Ogrnil sem si površnik in že sem jo mahnil po poljski stezi proti gozdu. Čeprav sem čutil že mokroto v svojih novih čevljih, ki sem jih "fasal" v "mágacinu", kajti sneg se je talil pod vročimi poljubi sonca, ki se je prijazno smehljal iz za-razcefranega oblaka, vendar sem se čutil zadovoljnega, kot že dolgo ne tako. Kamorkoli sem se ozrl, povsod znaki bližajoče se pomladi, povsod je duhtel omamljiv vonj po prebujajoči se zemlji.

Zazdalo se mi je, kakor bi stopal po domačih njivah, po domačem polju. Spomnil sem se nekdanih pomladih, ko sem še kot otrok hlačal za očetom po domačih cvetočih njivah, spomnil sem se očetovih besed, ki mi jih je čisto govoril: "Fant! Poglej, vse to je naša slovenska zemlja...!"

Južni veter mi je zavel v obličje in zazdalo se mi je, kot bi slišal tudi sedaj očetove besede, pozdrav domovine, pozdrav domače slovenske prebujajoče se zemlje...

Sonce se je že pomaknilo za r. bate hribe, ko sem se vračal proti taborišču. Polastilo se me je nekako čudno mešano razpoloženje, ko sem stopil nazaj v barako.

Knjiga je še vedno ležala odprta na mizi in kot očarjen se mi je zdel naslov pesmice: "Prišla bo pomlad..."

Z N A N J E O Z E M L J I I N Z E M L J E V I D I H

A. Objekti in njihova imena.

1. Značaj zemljišča. Po vzpetosti delimo zemljišče na planinski, hriboviti, gorati in ravninski svet. P l a n i n s k i je oni svet, na katerem so povezane višine po grebenih s planinskimi sklopi. V i s o k e p l a n i n e se dvigujejo nad 1900 m. Hriboviti, ki so pokrite z večnim ledom in snegom, pa segajo nad 2300 m. G o z d o v i uspevajo najvišje do 1800 m. S r e d n j e planine so one, ki so visoke povprečno nad 1000 m in se ne dvigajo nad 1800 do 1900 m. N i z k e p l a n i n e so one, ki ne segajo nad 1000 m, ampak se vzpenjajo od 500 do 1000 m. H r i b o v i t i svet je svet, visok do 500 m. G r i č e v j e imenujemo svet z dolgi in široki grebeni, ki niso visoki nad 200 m. R a v n i n i so nizke, valovito in ravno zemljišče. K r a s je kamnit apnenčasti svet z vrtačami, zaprtimi dolinami itd.

2. **Oblika zemljišča.** Višino gore imenujemo najvišjo vzpetost ali **gri ali hribovje**. V r h je najvišja točka gore; če je na grebenu več različno visokih višin, tedaj jih imenujemo vobče vrhove. **G r e b e n** je hrbet ali sleme pogorja, ki se vleče od enega višavja ali gorovja k drugemu. Sedlo je širše ali ožje in najnižje mesto na grebenu med dvema gorama ali višavama; preko njega drži navadno pot. **G r a p a** je med dvema pobočjema ležeča podolgovata globina, ki jo je izdelala voda, včasih leži tudi v ravnini in ima globoke in strme bregove. **R a v n i k** je širok ravnat svet ali višavje. **D o l i n e** so široke ravnine med gorami, po katerih teče voda. **K o m u n i k a c i j e** so pota, steze za pešhojo ali ježo, kolovozi, ceste vseh vrst, železnice so ozkotirne ali normalnotirne. **K v o d a m** štejemo reke, potoke, studence, prekope, jezera, močvirja in barja. **R e k e** in **j e z e r a** so lahko tudi plovna. **M o s t o v i** držijo preko rek in potokov in so lahko leseni, kamniti, betonski in železni ter za vozovni in železniški promet. **S r v i** vodijo preko najnižjih rečic in potokov. **S o t e s k e** so tesni, planinske grape, kakor tudi pota po močvirnem svetu in blatu. **G o z d o v i** so veliki ali majhni; visoki gozdovi in grmovje, listnati in iglasti ali vedno zeleni. **N a s e l j a** so zaselek, vas, samotne hiše, skupine hiš, staje itd.

Po sestavi in po rasklosti vpliva svet posebno na preamkanje in preglednost. P r e h o d n i svet je tisti, preko katerega lahko hodimo povsod tudi brez poti; še pa je to nemogoče, tedaj je svet n e p r e h o d e n . M o č v i r n i svet je oni, na katerem le-

že mlake, nočvirja in barje, kar večinoma ovira premikanje ali pa je svet sploh neprehojen. K a m n i t i ali k r a š k i svet zlasti na Krasu zelo ovira premikanje in je ponekod neprehojen. G l o b o k e v o d e in b r z i c e so včasih popolna ovira za prehod. V e l i k a in s t r m a p o b o č j a so često prehodna samo za posameznike. P r e g l e d n o z e m l j i š č e je ono, ki nam je ovira razgleda niti z gorami niti z grmovjem, ampak je obzorje zelo široko. N e p r e g l e d e n s v e t je pa tisti, na katerem je razgled najhujši, ker ga ovirajo gozdovi, sadovnjaki, vasi, vinogradi, koluza itd.

5. Ocenitev razdalj.

Ocenitev razdalje v zvezi z vajami v opazovanju dopolnjuje urjenje oči, da se morejo skavti v različnih prilikah orientirati in spoznati v čemer je vse bistvo teh vaj. Vsi skavti se morajo dobro izuriti, da brez napake ocenijo razdaljo do 600 m, izobraženi pa tudi do 1200 ali pa celo do 2000 m. Cenitev razdalje določamo s p r o s t i m o č e s o m ali m e r j e n j e m .

Ocenitev s prostim očesom opazujemo na dva načina in sicer:

- a/ s prenosom osnovnice, ki si jo je skavt zapomnil;
- b/ po razločnosti posameznih ljudi ali predmetov.

a/ S prenosom osnovnice.

Ta način cenitve razdalje delamo s prenosom določene dolžine, ki si jo je skavt zapomnil in naj mu služi za osnovnico, oziroma za enoto pri cenitvi razdalje. Priporočljivo je, da vzamemo za bližnje razdalje osnovnico 200 m, za srednje 400 m, za daljše pa 600 m. To za-to, ker večjo osnovnico manjkrat prenesemo do cilja, do katerega ocenjujemo razdaljo in so napake pri prenosu manjše.

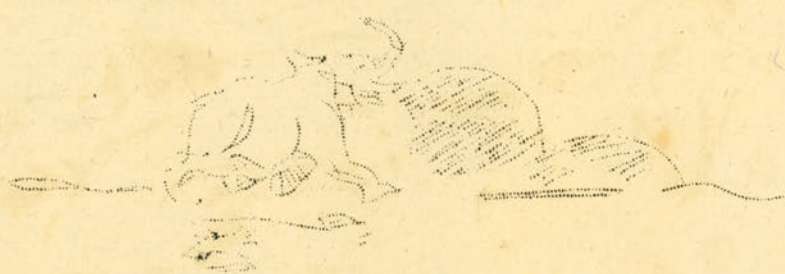
Za pouk moramo prej imeti daljavo (osnovnico) od 200 - 400 ali 600 m. To moramo označiti z dobro vidnimi znaki in si jih dobro zapomniti. Pri tem je zelo priporočljivo, da si pred skavtskim domom označimo osnovnico.

Ko si osnovnico 200 m dobro zapomnimo in vtisnemo v spomin, preidemo k oceni različnih razdalj v raznih smereh. Za oceno razdalje na 400 m moramo na primer osnovnico 200 m, ki smo si jo zapomnili, prenesti dvakrat, za ocenitev 600 m trikrat, za razdaljo 800 m štirikrat.

Ako v določeni smeri, v kateri razdaljo cenimo, osnovnice ne moremo lahko prenesti, ker ni primernih točk na zemljišču, ki bi služile za razdelke pri prenosu osnovnice, tedaj moramo vzeti drugo primernejšo smer in na njo prenesti skrajno točko, ki smo jo hoteli ceniti v prvi smeri; potem pa prenesemo osnovnico v drugo smer, na primer: kadar je v prvi smeri enoličen svet (voda, sneg itd.) kjer zemljišče ni tako enolično.

Ce pa je razdalja večja, je priporočljivo, da jo razpolovimo in na eno polovico prenesemo osnovnico in jo pomnožimo z dvema, da dobimo celo razdaljo.

Skavti morajo paziti na to, da so določene razdalje od 100 - 200 m itd., če so blizu nas videti večje, kakor če so daleč; na to morajo posebno paziti.

APRIL

1947